Information och tekniska uppgifter om m/s ALBATROSS

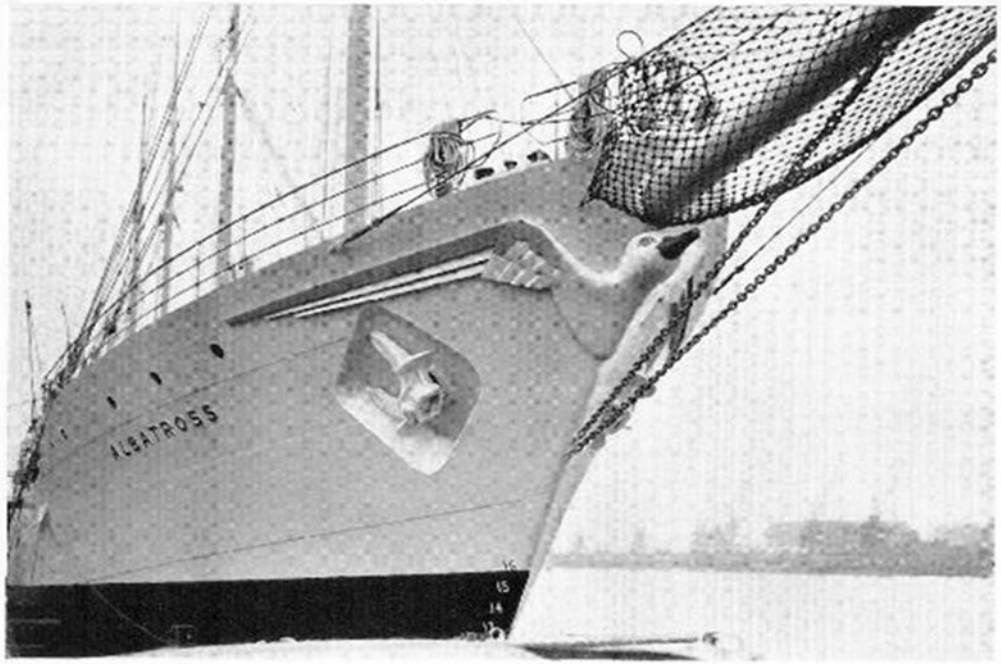

Allmän beskrivning

Typ och huvuddimensioner

Albatross är en 4-mastad lastmotorskonare av »three island»-typ, byggd av stål till Lloyd's Registers högsta klass med isförstärkning och enligt Svenska Fartygsinspektionens samt internationella konventioners fordringar för oceanfart. (Med »three island»-typ menas ett fartyg, som har back, brygga och poop. Om man ser ett sådant fartyg i horisonten till sjöss, ser det ut som tre öar, varav namnet.) Fartyget, som är byggt år 1942 vid Lindholmens Varv, Göteborg, är klassificerat som motorfartyg, men dess konstruktion och utrustning, liksom även materialdimensioner på rigg etc, uppfyller Lloyd's fordringar jämväl för segelfartyg. Sålunda är exempelvis ankare och ankarkätting

grövre och förpiken större, än vad som är föreskrivet för ett maskindrivet fartyg av samma storlek.

Huvuddimensionerna är:

Längd över allt exkl bogspröt och galjonsbild	71,74 m
Längd mellan perpendiklar	63,00 »
Bredd mallad på spant	11,40 »
Djup mallat till huvuddäck	5,00 »
Medeldjupgående i saltvatten med 1450 tons dw	4,76 »
Fart på last med motor	ca 9 knop
Bruttotonnage	1064,77
Segelarea (bidevindsarea)	ca 920 m²
(= 25 % utöver vad som föreskrives för motorseglare), vartill kommer en bredfock och två vindsegel med en sammanlagd total area av	ca 200 m²

Projektet till fartyget har uppgjorts inom Broströmskoncernens tekniska avdelning. Huvudritningarna har utarbetats av överingenjör Folke Seldén. De definitiva arbets- och detalj-

Elevernas måltid

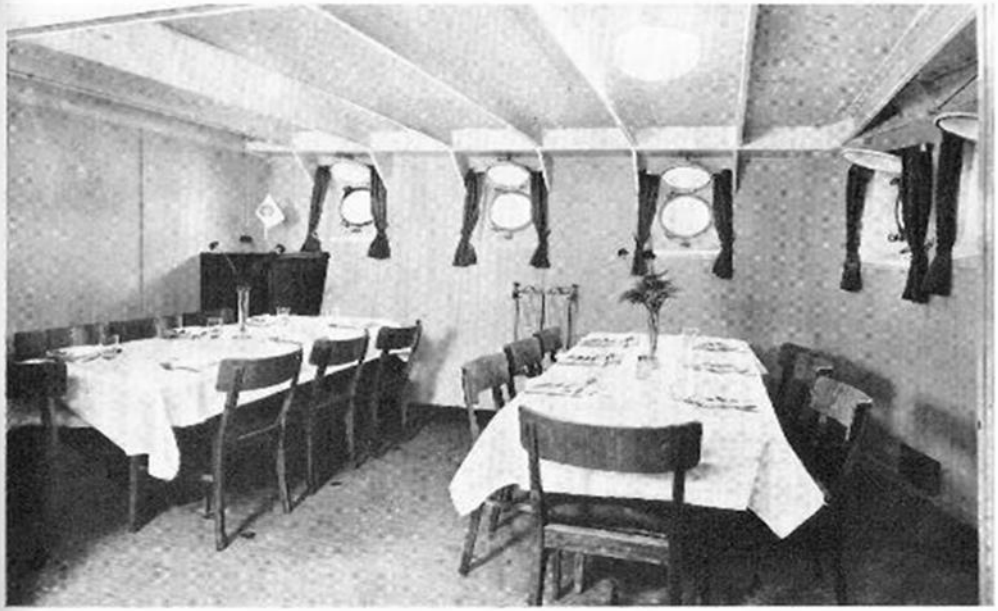

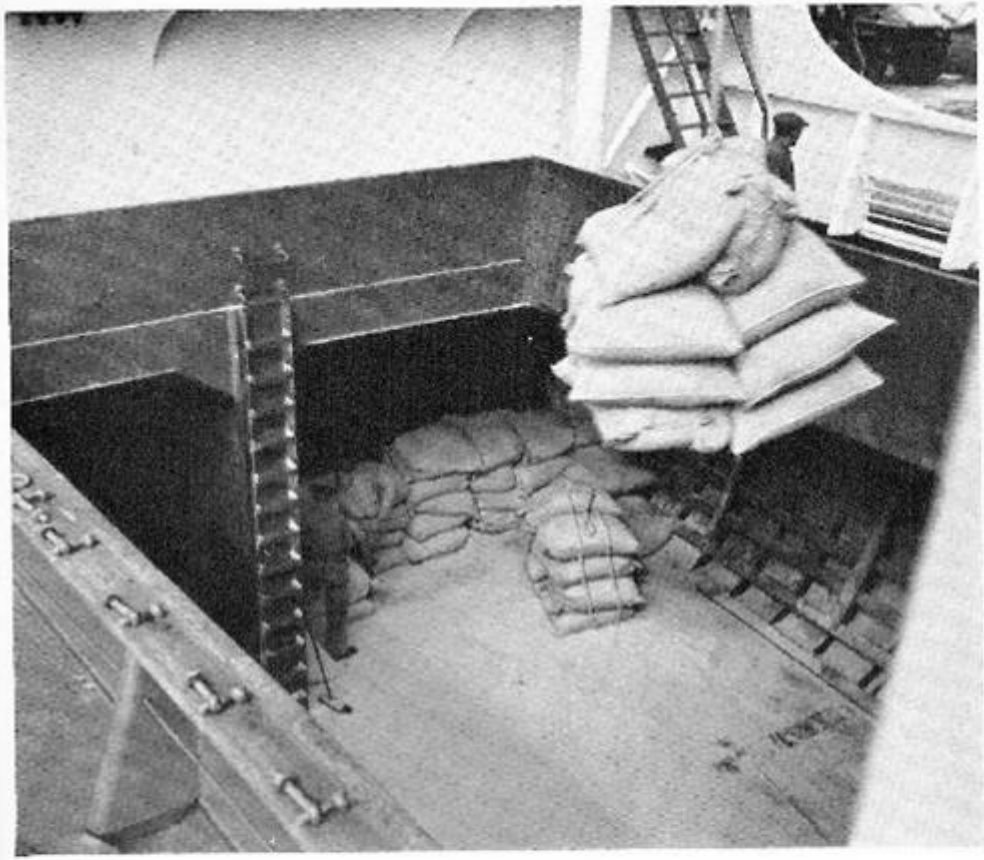

Lastrum

ritningarna har uppgjorts av byggnadsvarvet med biträde av överingenjör Seldén och under kontroll av rederiet.

Inredning

Kring maskinkappen finns på huvuddäck hytter för maskinister, steward och kock, officersmäss, elevmäss, penteri, kök,

proviantrum samt kyl- och frysrum. De båda mässarna är skilda åt genom skjutdörrar och kan förenas till en enda stor föreläsningssal. På poopdäck finns hytter för befälhavaren, maskinchefen, styrmännen samt sjukhytt, radiohytt, bad- och toalettrum.

På Båtdäck finns styrhytt med navigationshytt.

I inredningen under bryggdäcket finns åtta hytter för elever samt dagrum, bad- och tvättrum, torkrum och pannrum. I däckshuset, som även inrymmer nedgången till nämnda inredning, finns ytterligare en elevhytt, toalettrum samt rum för förvaring av oljekläder.

Ventilation av inredningen är anordnad medelst omkastbara elektriska fläktar.

Tvättställ med rinnande vatten finns i elevernas och befälets tvätt- och badrum samt i alla hytter akterut. Varmvatten finns i kök, penteri och badrum.

I köksutrustningen ingår Aga-spisar med varmvattenberedare, elektrisk bakugn och kokanordning samt en köksmaskin av typen »Assistent». Penteriet är utrustat med ett »Elektrolux» kylskåp.

Under backdäcket finns lamprum, färgrum och segelförråd samt under huvuddäcket längst föröver båtsmansförråd. Utrymmet under backdäcket användes även såsom verkstad.

Lastrum och lastluckor

Fartyget har god kubik och rena lastrum. Det är försett med tre lastluckor, vilka betjänas av fyra vinschar. Luckorna till rum nr 1 och 3 är ställluckor av von Tells typ, och luckorna till lastrum nr 2 har Nielsens patentkarmar och rullande skärstockar.

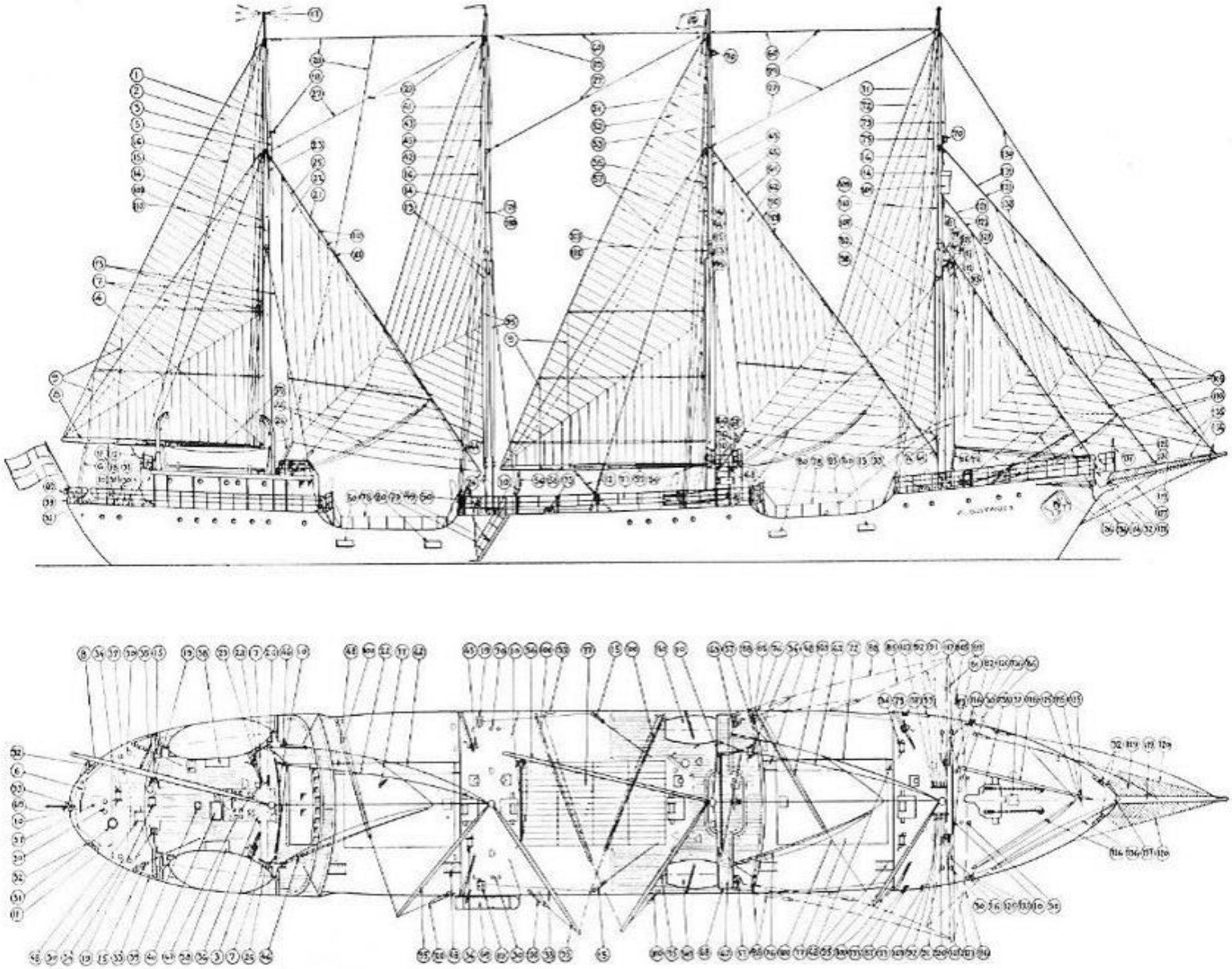

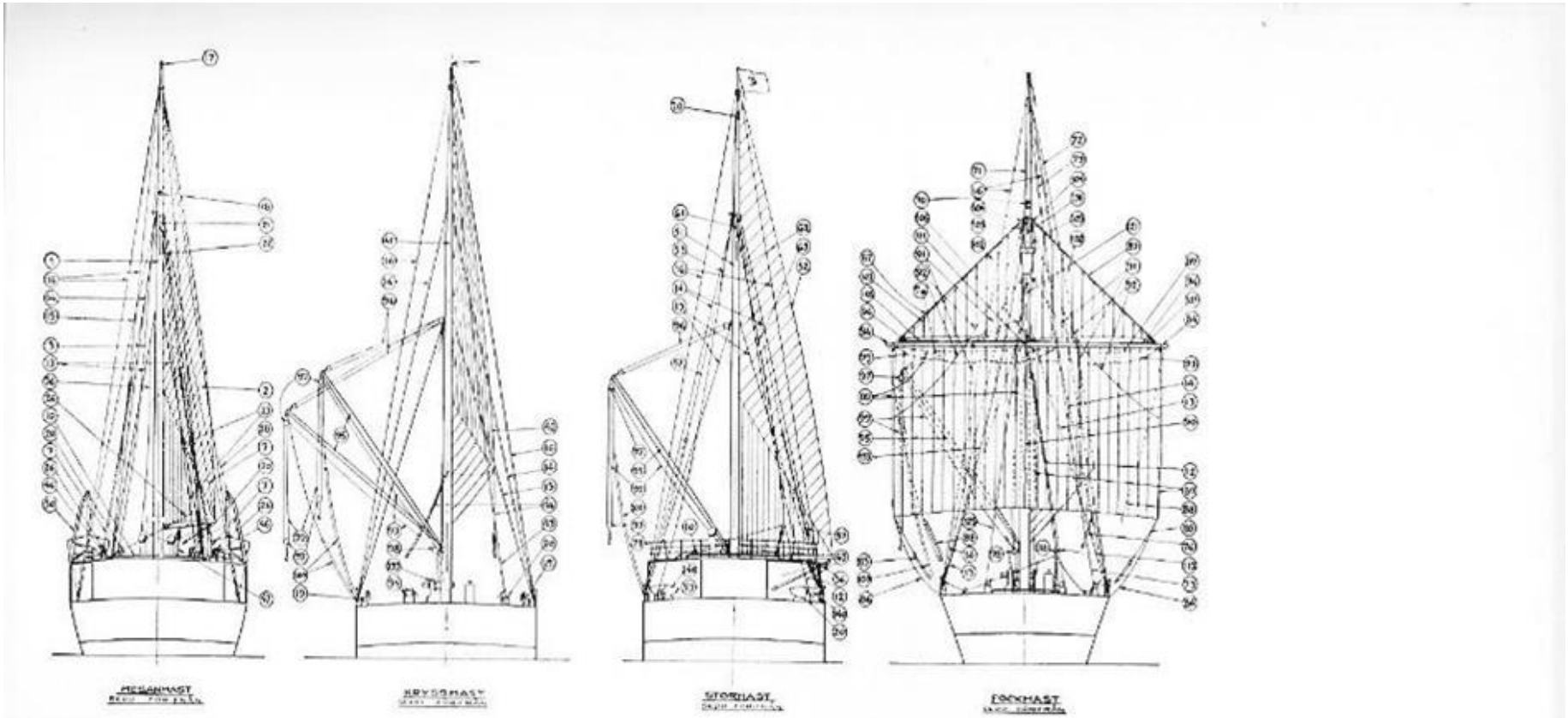

NR	BENÄMNING	NR	BENÄMNING	NR	BENÄMNING	NR	BENÄMNING	NR	BENÄMNING	NR	BENÄMNING	NR	BENÄMNING
1	MESANMAST	21	MESANSTAGSTAG	41	KRYSSMAST	61	STORSTAGSTAG	81	BREDFOCKSRÅ	101	UTKIKSKORG	121	KLYVARLEDARE
2	MESAN	22	MESANSTÅNG	42	KRYSSTOPPSEGEL	62	STORSTAG	82	BREDFOCK	102	VINGSEGEL	122	KLYVARE
3	MESANFALL	23	MESANSTÅNGFALL	43	KRYSSTOPPSEGELFALL	63	STORSTAGFALL	83	JACKSTAG	103	VINGSEGELFALL	123	KLYVARFALL
4	MESANHALS	24	MESANSTÅNGHALS	44	KRYSSTOPPSEGELHALS	64	STORSTAGHALS	84	NOCKBENDEL	104	VINGSEGELHALS	124	KLYVARHALS
5	MESANLEDHALARE	25	MESANSTÅNGNEDHALARE	45	KRYSSTOPPSEGELNEDHALARE	65	STORSTAGNEDHALARE	85	BREDFOCKSKOT	105	VINGSEGELUTHALARE	125	KLYVARNEDHALARE
6	MESANSKOT	26	MESANSTÅNGSKOT	46	KRYSSTOPPSEGELSKOT	66	STORSTÅNGSKOT	86	BREDFOCKSTJÄRT	106	VINGSEGELSKOT	126	KLYVARSKOT
7	MESANJÄRN	27	UNDRE MELLANSTAG	47	MELLRAN	67	MANÖVERBRYGGA	87	TOPPLANTA	107	LEDTRA	127	BRE VATTERSTAG
8	MESANBOM	28	ANTENN FÖR SJÖRADIO	48	DACKSLEDARE	68	SKOLANTARNA	88	FOCKUNDERSTAG	108	BONSKOPP	128	YTTRE VATTERSTAG
9	REVBOM	29	AGO SOLATOR	49	FALLREPSTRAPPA	69	AKTERLANTARNA	89	GNITÅG	109	LITSSKENA	129	NÄT
10	LEDVANT	30	FORTÖJNINGSPOLARE	50	DAVERT	70	TOPPLANTARNA	90	MITTGÅRDING	110	LITSOR	130	FÖRTOPPSTAG
11	PREVENTERSKOT	31	CAPSTAN	51	STORMAST	71	FOCKMAST	91	BAKGÅRDING	111	FORSTAGSTAG	131	JAGARLEDARE
12	BOMSTOPPARTALJA	32	RALKRP	52	STORSEGEL	72	FÖRTOPPSEGEL	92	NOCKGÅRDING	112	FORSTAG	132	JAGARE
13	UNDERVANT	33	PANAMAKLYS	53	STORSEGELFALL	73	FÖRTOPPSEGELFALL	93	FOTPENNT	113	FORSTAGFALL	133	JAGARFALL
14	ÖVERVANT	34	WIRERULLE	54	STORSEGELHALS	74	FÖRTOPPSEGELHALS	94	RYGGPENT	114	FORSTAGHALS	134	JAGARHALS
15	BACKSTAG	35	LOPPASKEN	55	STORSEGELNEDHALARE	75	FÖRTOPPSEGELNEDHALARE	95	LASTBOM	115	FORSTAGNEDHALARE	135	JAGARNEDHALARE
16	BARDUN	36	ANTENN FÖR NÖDSÄNDARE	56	STORSEGELSKOT	76	FÖRTOPPSEGELSKOT	96	TOPPREP	116	FÖRSTAGSKOT	136	JAGARSKOT
17	MORSELAMPA	37	NEDGÅNGS-LUCKA	57	STORDIRK	77	LASTLUCKA	97	HISSBLOCK	117	FÖRSTAGDIRK	137	GÖSSTAKE
18	SMÄN	38	UVBÄLTSLÅDA	58	STORSEGELBOM	78	BARRIAR	98	FOTBLOCK	118	FORSTÄGSBOM	138	ANKARSPEL
19	BACKSTAGSWINCH	39	STANDARDKOMPASS	59	REVTALJA	79	MANTÅG	99	HISSWIRE	119	BOGSPRÖT	139	WINCH
20	FALLWINCH	40	BATTERILÅDA	60	ÖVRE MELLANSTAG	80	STORMPORT	100	BOMGAJ	120	BOGSTAG	140	SEGELDINGE

ELEVSKEPPET

" ALBATROSS "

— SEGELAREA —

MESAN	75 m²
MESANSTÅNG	103 m²
KRYSSTOPPSEGEL	100 m²
STORSEGEL	182 m²
STUNSTÅNG	101 m²
FÖRTOPPSEGEL	100 m²
FÖRSTÅNG	53 m²
KLYVARE	97 m²
JAGARE	57 m²
SEGELYTAN	261 m²
FOCKSEGEL	154 m²
VINGSEGEL	48 m²

— DIMENSIONER —

LÄNGD Ö.A. EXKL. BOGSPRÖT & GALJONSJÄRN	29,70 m
LÄNGD MELLAN PP	21,40 m
BREDD MALLAS	6,14 m
MEDELDJUPGÅENDE I SV	4,24 m
DEPLACEMENT I SV	122,5 ton
VATTENBALLAST	26,1 ton
LASTRUMSVOLYM EXKL. DACK	260 m³
HÖJD AV MASTER FR. VK	38 m
PROPELLERMOTOR	GOD. 150 HK

LINDHOLMEN
GÖTEBORG SVERIGE

Rigg

Fartygets fyra stålmaster reser sig 30 meter över däcket. Fockmasten är försedd med en bredfocksrå. Master, bogspröt och rå är helsvetsade, och hela riggen gör ett mycket smäckert intryck. Lejdare har anordnats på masterna i stället för vevlingar i vanten.

Seglen är skurna såsom marconi- resp stagsegel med ihåliga, byggda segelbommar till förstäng, stor- och mesansegel. Alla segel utom vingseglen har helt eller delvis lik av rostfri wire. Samtliga segel med undantag av jagaren hissas med tillhjälp av enkla wirefall och handdrivna fallvinschar, varjämte skoten i största utsträckning löper på ledvanger, och blocken är försedda med patentskivor, vilket möjliggör mycket bekväm manövrering av fartyget under segel.

Vid elevskeppets riggning har man sökt tillämpa de senaste erfarenheterna på segelteknikens område och samtidigt sökt utrusta det med moderna lastnings- och lossningsanordningar. För detta senare ändamål har fyra 5-tons lastbommar placerats vid de tre rymliga lastluckorna. Då fartyget går till sjöss, reses lastbommarna utefter masterna med mycket enkla anordningar och belamrar därför varken däck eller rigg vid segling.

Båtar

Förutom den ordinarie utrustningen med två livbåtar, placerade på Båtdäck akterut, medföres två segeldingar med vardera 12 m² segelarea. Dessa har konstruerats av maringenjör Roy Scherman på basis av Uffa Fox' något större typ av segeldinge och har visat sig vara snabba och instruktiva båtar, som intresserar eleverna och bidrager till ökade kunskaper i segling och båtmanövrering. För förbindelse med land medföres dessutom en skeppsjolle, varför inte mindre än fem rodd- och segelbåtar finns ombord.

Nautisk utrustning

Den nautiska utrustningen omfattar bl a SAL-logg, ekolod och radiopejlapparat.

Styrman och elev i styrhytten

Manövreringen av fartyget sker från styrhytten på poopdäckshuset.

Filmapparat

För att göra undervisningen mera åskådlig och bereda eleverna tillfälle till lämplig förströelse har en 16 mm ljudfilmanläggning placerats i mässen.

ELEVSKEPPET
"ALBATROSS"
MASKINRUMSARRANGEMENT

SKALA 1:50

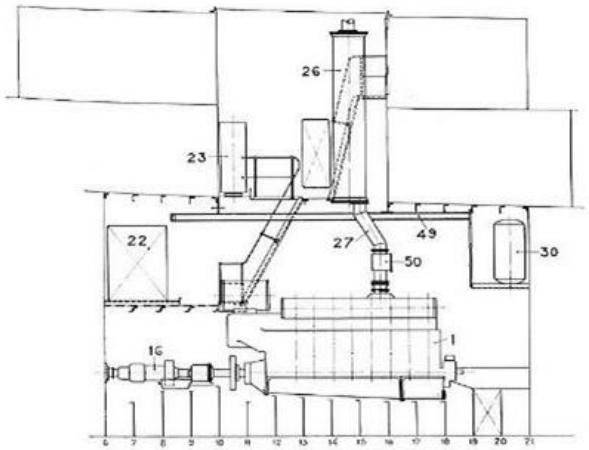

LÄNGDSEKTION VID HUVUDMOTOR

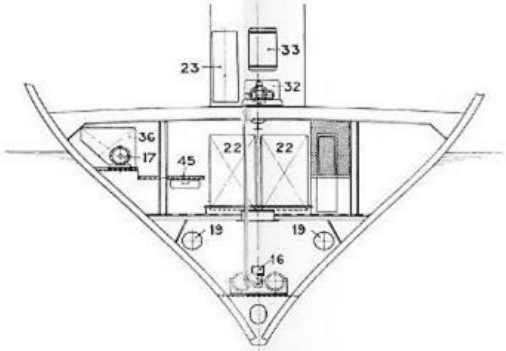

SPT. 10 SETT FÖRIFRÅN

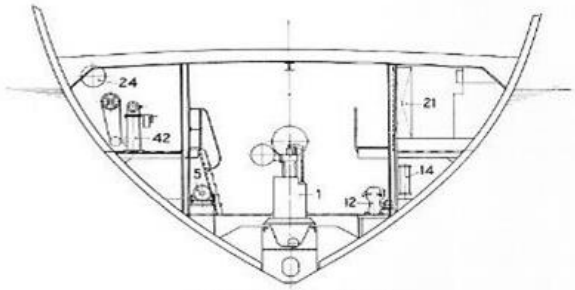

SPT. 16 SETT FÖRIFRÅN

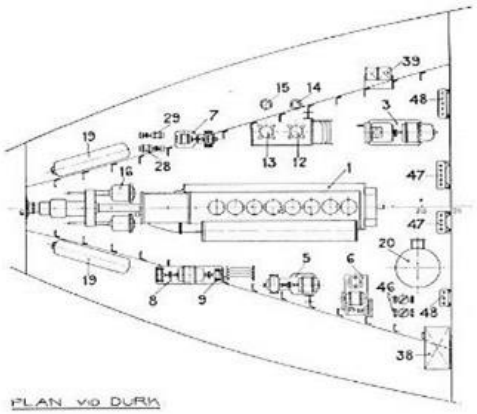

PLAN VID DURK

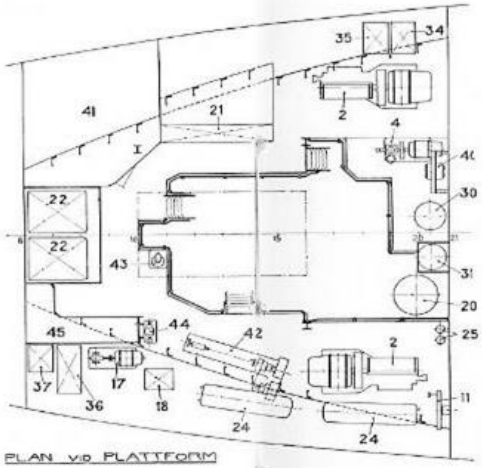

PLAN VID PLATTFORM

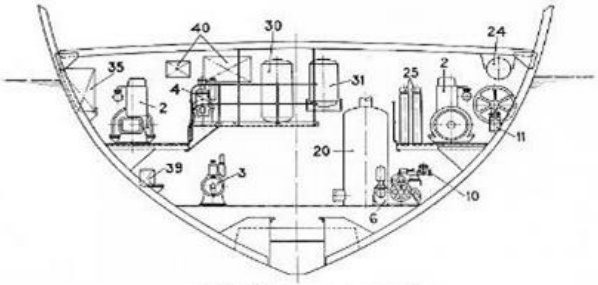

SPT. 18 SETT AKTERIFRÅN

MÄRKE	ANTAL	BENÄMNING	DATA	MÄRKE	ANTAL	BENÄMNING	DATA	MÄRKE	ANTAL	BENÄMNING	DATA	MÄRKE	ANTAL	BENÄMNING	DATA
1	1	PROPELLERMOTOR	450 EIK. VID 315 %.	14	1	VÄRMARE FÖR SMÖRJOLJA	3 KW.	27	1	AVGASRÖR FÖR HUV-MOTOR		40	1	INSTRUMENT F. STYRMASKIN	
2	2	GENERATORAGGREGAT	40 KW.	15	1	VÄRMARE FÖR BRÄNNOLJA	3 KW.	28	1	HYDROFORPUMP F. SALTVATTEN		41	1	FÖRRÅD	
3	1	GENERATORAGGREGAT	5 KW.	16	1	REVERSERINGSANORDNING		29	1	HYDROFORPUMP F. FARSKVATTEN		42	1	SVARV	
4	1	STARTLUFTKOMPRESSOR		17	1	OLJEPUMP F. REVERSERING		30	1	HYDROFORTANK F. SALTVATTEN	500 LIT.	43	1	BORRMASKIN	
5	1	BALLASTPUMP	60 TON/TIM	18	1	OLJETANK F. REVERSERING		31	1	HYDROFORTANK F. FARSKVATTEN	300 LIT.	44	1	SLIPMASKIN	
6	1	GENERAL SERVICEPUMP	20 TON/TIM	19	2	TRYCKBEHÅLLARE F. REVERS.		32	1	FRYSMASKIN		45	1	FILBÄNK	
7	1	SANITETSPUMP	5 TON/TIM	20	1	DONKEYPANNA	4 ATT ARB. TR 5 KG/CM²	33	1	VARMVATTENBEREDARE		46	2	KYLVATTENFILTER	
8	1	RES. SMÖRJOLJEPUMP	10 TON/TIM	21	1	INSTRUMENTTAVLA		34	1	TANK FÖR CYLINDEROLJA	320 LIT.	47	2	BALLASTLÅDOR	
9	1	BRÄNNOLJEPUMP	5 TON/TIM	22	2	BRÄNNOLJEDAGTANK F. HUV-MOT.	2000 LIT.	35	1	TANK FÖR MASKINOLJA	320 LIT.	48	2	LÄNSLÅDOR	
10	1	DONKEYPUMP		23	1	BRÄNNOLJEDAGTANK F. HJ.-MOT.	400 LIT.	36	1	TANK FÖR SOLAROLJA	525 LIT.	49	1	TRAVERSBALK F. HUV-MOTOR	I-NP 16
11	1	HANDKOMPRESSOR		24	2	STARTLUFTBEHÅLLARE		37	1	TANK FÖR FOTOGEN	220 LIT.	50	1	SPJÄLL FÖR AVGASRÖR	
12	1	SEPARATOR FÖR SMÖRJOLJA	360-720 LIT/TIM	25	2	STARTLUFTFLASKOR		38	1	TANK FÖR VÄRMELEDNING	200 LIT.				
13	1	SEPARATOR FÖR BRÄNNOLJA	300-900 LIT/TIM	26	1	LJUDDÄMPARE F. HUV-MOTOR		39	1	DAGTANK F. MASKIN- O. CYLOLJA	50 LIT.				

INDHOLMEN
GOTHENBURG · SWEDEN

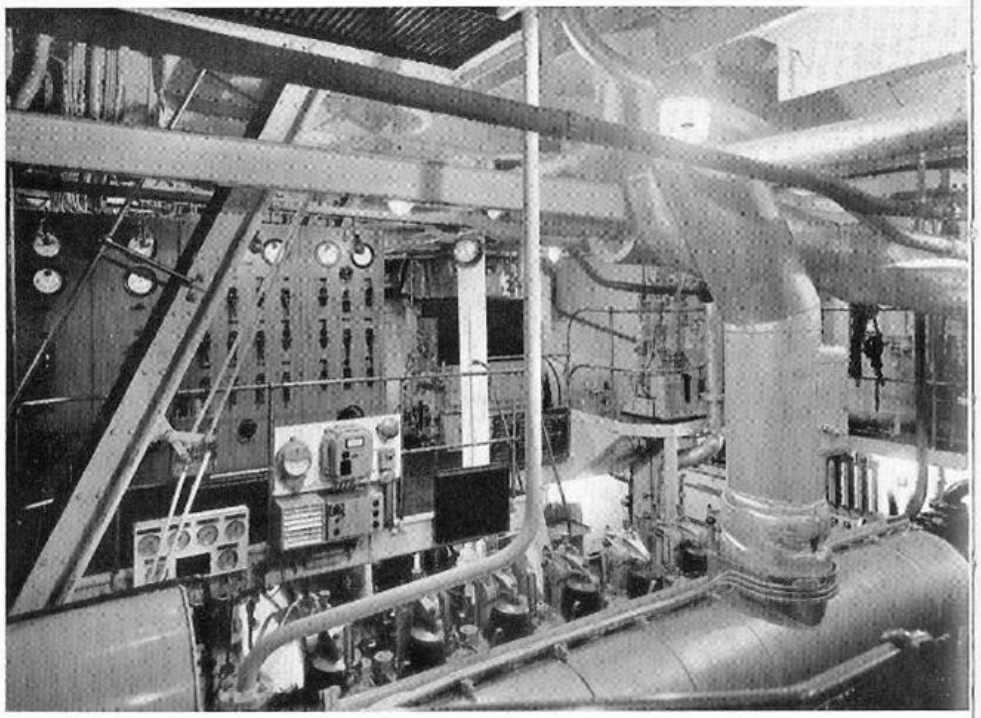

Huvudmotor, instrumenttavla, SAL-logg

Huvud- och hjälpmaskineri

Huvudmotorn

Denna är byggd av Eriksbergs Mek. Verkstads AB och består av en B. & W. 8-cylindrig enkelverkande 2-takts dieselmotor med direkt bränsleinsprutning. Den utvecklar 450 eff. hkr vid ett varvtal av 315 per minut. Motorns hastighet regleras från styrhytten.

Propellern är utförd av rostfritt stål och försedd med två hydrauliskt vridbara blad. Dessa vrides av en i maskinrummet anbragt reverseringsanordning, vilken manövreras från styrhytten. Vid segling kan bladen inställas i långskeppsled och så, att de till största delen utfyller propellerbrunnen. För att undvika överbelastning av motorn och säkerställa en ekonomisk körning finns anordningar för att under gång från maskinrummet justera såväl motorns varvtal som propellerbladens stigning. Propeller och reverseringsanordning är av AB Jönköpings Motorfabriks konstruktion.

Dieselgeneratorer

För alstrande av elektrisk ström finns två större och ett mindre generatoraggregat. De större består vardera av en 3-cylindrig, 4-takts dieselmotor av A/S Frichs, Aarhus, tillverkning, kopplad till en 40 kW ASEA likströmsgenerator. Det mindre består av en 1-cylindrig, 4-takts dieselmotor, tillverkad av AB Jönköpings Motorfabrik och kopplad till en 10 kW ASEA likströmsgenerator.

Hjälpmaskineri

Maskinell utrustning i övrigt, såsom värmeledningsångpanna, elektrisk instrumenttavla, proviantkylmaskineri, luftkompressor, oljeseparatorer, hydrofor för färsk- och saltvatten samt pumpar, finns i ungefär samma utsträckning som i ett modernt linjefartyg. Vidare märkes pneumerkatoranläggning för mätning av bottentankarnas innehåll samt pyrometeranläggning för avläsning av temperaturen hos avgaserna från huvudmotorns cylindrar. Allt hjälpmaskineri i maskinrummet är liksom ankarspel, förhalningsspel, lastvinschar och styrmaskin av modernaste slag och elektriskt drivet.

Eldsläckning

För att vid eventuell eldsvåda kunna skumbelägga maskinrummet från plats utanför detta har ett större skumsläckningsaggregat placerats utanför maskinkappen. Dessutom finns som vanligt portabla eldsläckningsapparater i maskinrum etc.

Verkstad

Verkstadsutrustningen är omfattande och består i maskinrummet bl a av svarv, två borrmaskiner, slipmaskin, filbänkar etc. I verkstadsutrustningen ingår även ässja och övriga smidesverktyg, gas- och elsvetsningsaggregat samt två hyvelbänkar och

en uppsättning snickarverktyg. Verktygsutrustningen i övrigt är av modernaste slag och av sådan omfattning, att eleverna skall få möjlighet lära sig använda rätt verktyg för varje arbete.

Omfattningen och anordningen av den maskinella utrustningen gör sålunda maskinrummet i Albatross i stort sett till en miniatyr av de moderna stora linjefartygens maskinrum. Härigenom får eleverna också en förberedande inblick i dylika fartygs maskinella utrustning och dennas drift.

Storseglet beslås

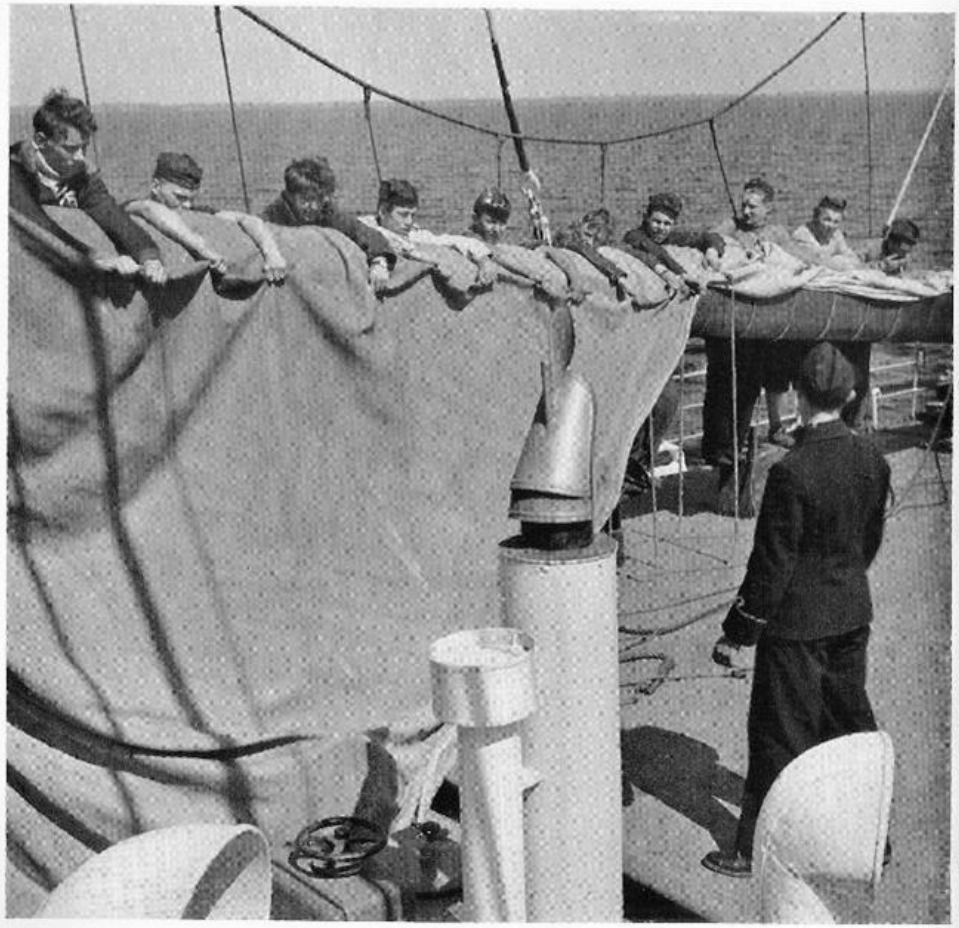

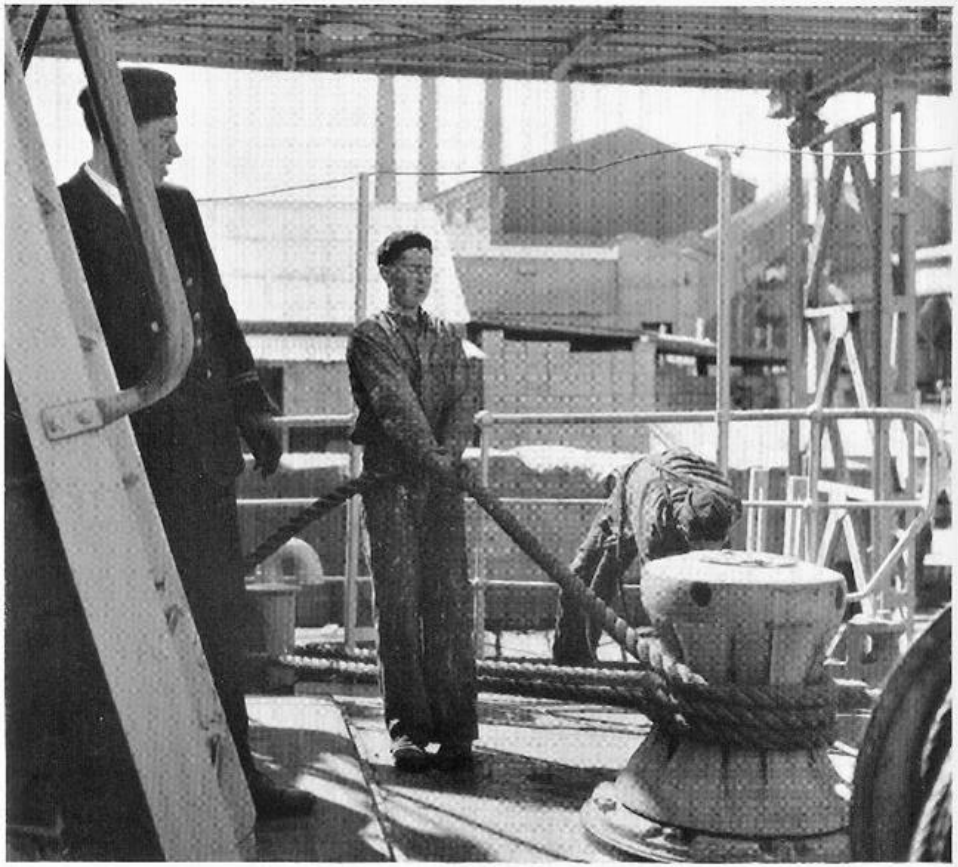

Förtöjningsarbete

Utbildningen

Syftemål

Utbildningen ombord i Albatross är avsedd att vara en förberedande praktisk allmänutbildning för blivande befälselever, vare sig dessa ämnar bli fartygs- eller maskinbefäl. Denna utbildning avser att skänka eleverna en grundläggande kännedom dels om havet dels om ett fartygs konstruktion, skötsel och uppträdande i sjön.

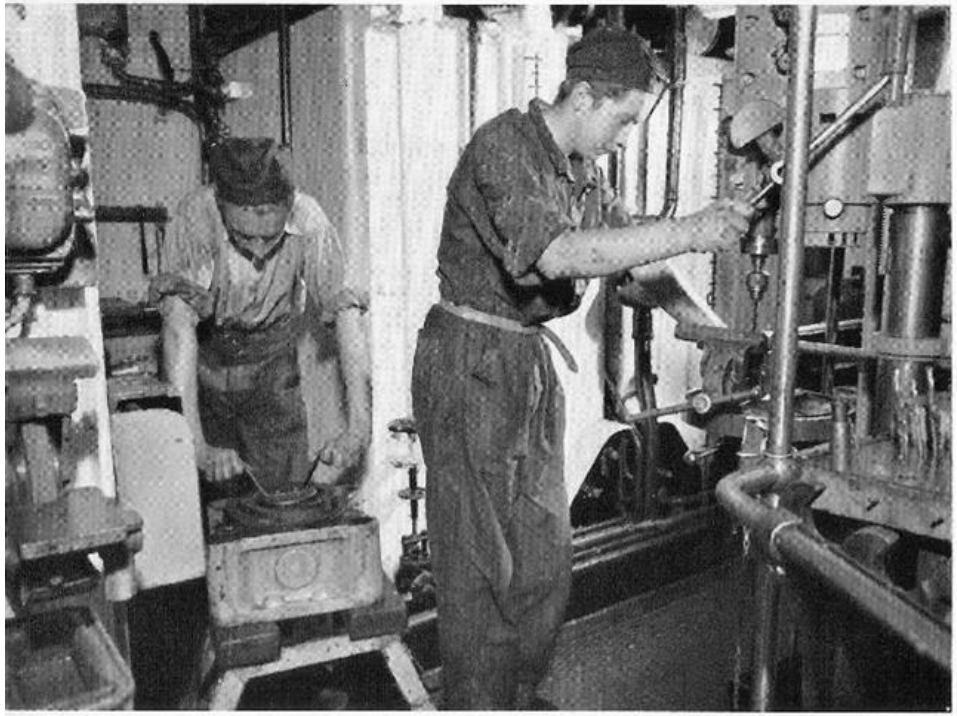

Verkstadsarbete

Sjövana

Kännedom om och känslan för havet utgör grunden för att kunna trivas med sjömansyrket och är ett villkor för att kunna förstå ett fartygs rörelser. För att göra eleverna förtrogna med såväl havet som ett fartygs uppträdande samt det nödvändiga sjömansarbetet torde segelfartygsutbildningen vara av stort värde. Det är också en önskan att i modern, men modererad form återuppliva segelfartygsutbildningen, som till viss del varit vägledande vid konstruktionen av Albatross.

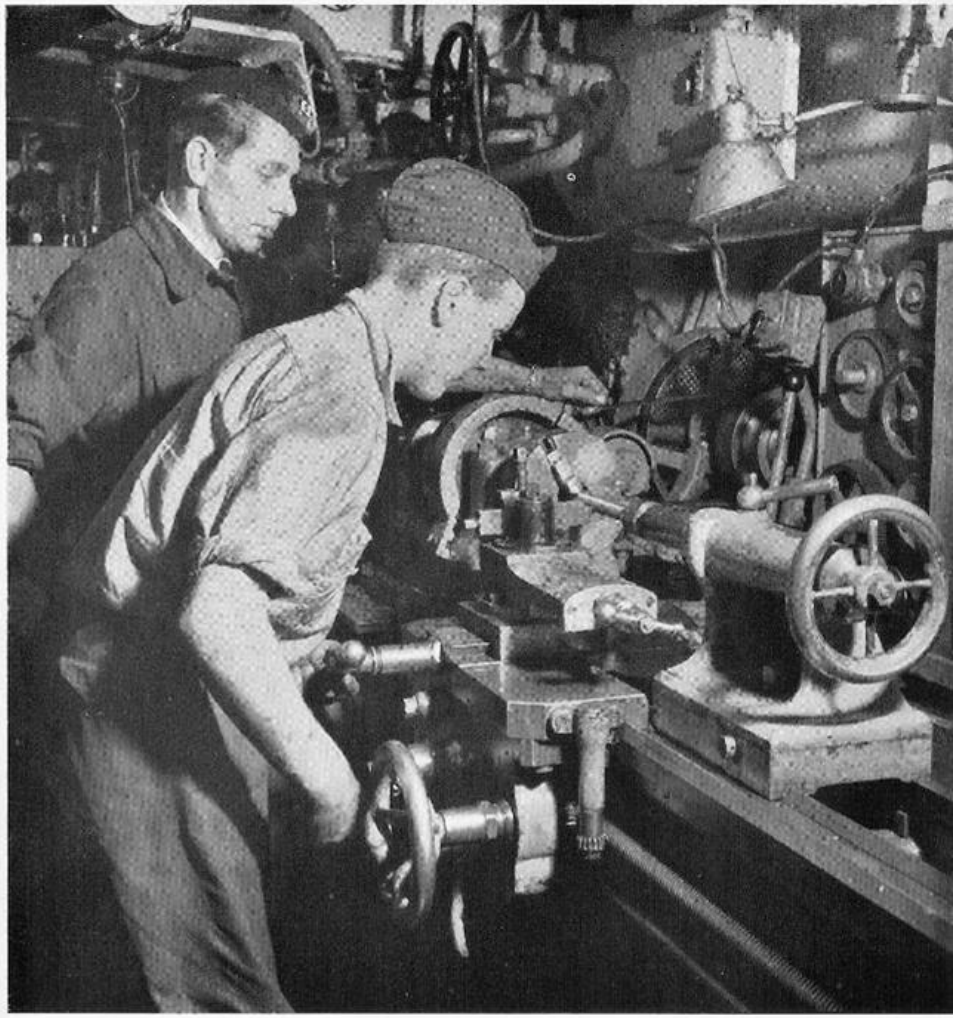

Vid svarven

Fartygstjänst

Det har ofta visat sig svårt att ombord på moderna linjefartyg i deras jäktade trafik lämna nykomna, obefarna befälselever tillräcklig handledning och instruktion. Det är klart, att om far-

Målning utombords

Kolvdragning

tygen ankommer till respektive avgår från hamn i medeltal varannan eller var tredje dag, har befälet inte någon nämnvärd tid över för att hjälpa obefarna elever till rätta. Om eleverna å andra sidan vid ombordkomsten är något så när sjövana, har de visat sig på ett utmärkt sätt kunna tillgodogöra sig den till buds stående utbildningen på de moderna lastfartygen, där de i sådant fall inte behöver stå och se förvånade ut och känna sig vara i vägen utan direkt kan hugga in i arbetet och vara till nytta. Sådana elever eftersökes också ofta av befälet såsom varande goda medhjälpare i arbetet. Tack vare detta får de elever, som genomgått utbildningen å elevskeppet, möjlighet att lättare och snabbare tillägna sig ett större mått av kunskap inom sin yrkesgren, när de sedan blir placerade i vanliga handelsfartyg.

Sjömansskola

För att uppnå bästa möjliga resultat med utbildningen ombord drives fartyget i fraktfart som ett vanligt handelsfartyg, där eleverna utgör den huvudsakliga besättningen. Vid sidan av det egentliga skeppsarbetet meddelas praktisk och teoretisk undervisning i en ombord anordnad sjömansskola.

I stora drag kan man därför skilja mellan skeppstjänsten, d v s det direkt eller indirekt effektiva arbetet för fartygets räkning, och sjömansskolan, som huvudsakligen bedrives till sjöss, omfattande lektioner, praktiska övningar etc men i hamn även studiebesök o dyl. I viss mån kan man således jämföra elevernas skeppstjänst ombord med i land varande ynglingars vanliga dagarbete inom industrin eller liknande, under det att sjömansskolan ombord motsvarar en praktisk aftonskola för framåtsträvande ynglingar i land.